

MJ89269

MASARYKOVA UNIVERZITA	
Ped. fakulta - podatelna	
Č.j./E.č.:	MU/16896/2012/PBF
Datum/Čas	13 -03- 2012 /
Počet listů dokumentu:	2
Počet příl. a listů/sv.: /
Počet a druh nelist. příloh: /

Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita
Fakulta
Habilitační obor

Pedagogická
Speciální pedagogika

Vloženo do systému MU/168/2012/PBF - 15

Uchazeč
Pracoviště
Habilitační práce

PhDr. Barbora BAZALOVÁ, Ph.D.
Masarykova univerzita - Pedagogická fakulta
Vzdělávání žáků s poruchami autistického spektra v inkluzivní škole v českém a mezinárodním kontextu

Oponent
Pracoviště

Doc. PaedDr. Petr Franiok, Ph.D.
Ostravské univerzity v Ostravě - Pedagogická fakulta

Text posudku (rozsah dle zvážení oponenta)

Předložená habilitační práce PhDr. Barbory Bazalové, Ph.D. se zabývá jedním z podstatných témat současné speciální pedagogiky, a to inkluzivním vzděláváním. Dr. Bazalová se ve své habilitační práci zaměřila na shrnutí aktuálních poznatků z oblasti poruch autistického spektra v České republice a ve vybraných zemích Evropy. Současně s poznatky o poruchách autistického spektra u žáků je jedním z hlavních cílů předložené práce výzkum habilitantky zaměřený na inkluzivní vzdělávání žáků s uvedenou poruchou.

Habilitační práce Barbory Bazalové je značně rozsáhlá. 263 textových stran je doplněno mnohočetným seznamem schémat, grafů a tabulek, které adekvátně dokladují metody výzkumného šetření. Rozsáhlý přílohový materiál, vesměs zachycující průběh a dílčí výsledky výzkumných šetření, je seřazen ve zvláštním svazku, který tvoří s habilitační prací jeden nedílný celek. Habilitantka využila k vypracování habilitační práce 344 odborných titulů literatury knižní i elektronických zdrojů. Přibližně polovina uváděných pramenů je v angličtině.

Habilitační spis je rozčleněn do čtyř rozsáhlých kapitol a obligatorního úvodu a závěru. Rozsah jednotlivých hlavních kapitol se jeví jako vyvážený. Práce má rozsáhlý úvod. V tomto autorka nastiňuje širší a aktuální stav zkoumané problematiky, rovněž jej lze chápat jako prolegomena teoreticko epistemologických východisek. V první kapitole Teoretická východiska se autorka zaobírá historiografickými přístupy k problematice poruch autistického spektra, profilací problematiky v rámci vývojových trendů ve speciální pedagogice. Kapitola představuje trojdimenzionální teoretická východiska, historiografická, terminologická a metodologická, ze kterých habilitantka vycházela při výzkumných šetřeních.

Terminologie oboru (v rámci psychopedie) - Klasifikace poruch autistického spektra - je představena ve druhé kapitole. Situace v české terminologii je komparována především s terminologií anglickou. Kapitola je pak uzavřena oddílem Epidemiologické studie v českém a mezinárodním kontextu. Zde ve dvou podkapitolách je analyzována situace ve výskytu v ČR a v Badensku Württembersku v rámci Spolkové republiky Německo. V kapitola třetí - Edukace žáků s poruchami autistického spektra v českém a mezinárodním kontextu – se autorka zabývá průběhem diagnostického procesu, diagnostickými kritérii včetně využití standardizovaných testů. Ve zvláštní kapitole se věnuje poruchám autistického spektra ve vztahu k mimořádnému nadání. Těžiště kapitoly pak představuje text od str. 142, kde se autorka věnuje vzdělávání žáků s poruchami autistického spektra v ČR a v některých dalších zemích Evropy. Zvláštní pozornost je upřena na inkluzivní vzdělávání žáků s poruchou PAS v ČR a dalších evropských zemích. Současně jsou v závěru třetí kapitoly prezentována východiska pro výzkumná šetření. V textu práce zastoupena údaji o počtu dětí a žáků s PAS, údaji o žácích s Aspergerovým syndromem a údaji o integrovaných žácích v Jihomoravském kraji. Podrobnější údaje jsou součástí přílohové části habilitační práce.

Interpretace výsledků šetření pro speciálně pedagogickou teorii a praxi včetně diskuse je obsahem čtvrté kapitoly. Nesporným přínosem je fakt, že kvantitativní šetření zahrnovalo celou ČR (237 respondentů), ojediněle se vyskytli respondenti ze Slovenska (3). Poměrně zajímavé se jeví některé údaje z šetření, které jsou následně prezentovány v diskusi. Jde zejména o poznatky k metodické podpoře pedagogů v oblasti PAS (str. 212 – 220). Závěr habilitační práce představuje souhrn s poukazem na strmý nárůst počtu dětí a žáků s PAS. Potěšitelný je fakt, že autorka zaznamenala ve větším počtu snahu o inkluzivní vzdělávání těchto žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Jako alarmující vyhodnocuje dr. Bazalová fakt, že učitelé těchto žáků nemají odpovídající vzdělání. Závěrem lze konstatovat, že práce přináší souhrnné poznatky o aktuálním stavu vzdělávání žáků s poruchami autistického spektra v celé České republice.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce

1. Jak si vysvětluje habilitantka vysoký nárůst počtu klientů (dle zjištění IPPP) s poruchami autistického spektra mezi roky 2001 a 2009 ? (kapitola 2.4, str. 107)

2. K podkapitole 3.3.1 Současný stav inkluze v ČR (str. 144 a další) mám k autorce práce dotaz. Do jaké míry chápe synonymně integrativní vzdělávání – inkluzivní vzdělávání (vycházím z obsahu zmiňované podkapitoly).

Závěr

Habilitační práce PhDr. Barbory Bazalové, Ph.D. „Vzdělávání žáků s poruchami autistického spektra v inkluzivní škole v českém a mezinárodním kontextu“ **splňuje** požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Speciální pedagogika.

V Ostravě dne 8. března 2012

Doc. PaedDr. Petr Franiok, Ph.D.